

LAVIČKY HORAŽĎOVICKÝCH RODÁKŮ

Václav Fiala

HORMON ŠTĚSTÍ

LAVIČKA PRO PROF. MUDR. JAROSLAVA BLAHOŠE
HORMONE OF HAPPINESS bench for prof. MUDr. Jaroslav Blahoš

Horážd'ovice
žula / granite, 45 x 220 x 135 cm
červen / June 2021



Endokrinolog a osteolog
Prof. MUDr. JAROSLAV BLAHOŠ, DrSc.
se narodil v Horázdovicích 30. 6. 1930

PLZENSKÝ KRAJ

**Dámy a pánové,
vážení a milí!**

Mám ve svém katalogu sochařských realizací takovou jednu kapitolku, která se jmenuje „Sochy, na kterých se dá sedět.“ Dělán totíž různé lavice a lavičky velmi rád. A co na tom, že je někdy zadavatel zaskočený. Představoval si lavičku po vzoru Ikea a ode mne má lavičku, kterou musí osazovat několika tunový jeřáb. Co na tom? Neměl si lavičku objednávat u mě, ale zakoupit nějakou bezproblémovou pohodlnou v obchodním domě.

Když už si ale lavičku objednal ode mne, měl by počítat se skutečností, že ji hodlám zařadit právě do oné zmiňované kapitolky „Sochy, na kterých se dá sedět,“ tedy, že hlavním posláním objektu bude výtvarné dílo a teprve pak účelnost.

Tak tomu bylo i v případě lavičky, která měla připomenou slavného horažďovického rodáka doktora Blahoše.

Návrh jsem vypracoval, jak jsem nejlépe dokázal a odeslal na horažďovickou radnici. Tam nastalo nejprve mlčení a následné zděšení. „Nelíbí se nám to!“ zavolal mi starosta, „ale chceme, abyste nám něco udělal. Můžeme o tom diskutovat?“

Takový přístup mě mile překvapil. Víím totíž moc dobře, že očekávání zadavatele versus moje představa nemusí vždy dopadnout uspokojivě. Celá věc mnohdy končí nějak divně pošramocenými vztahy, výmluvami a vyzněním do vytracena.

Zde tomu bylo jinak. Přímo vyřčené a tudíž výzva k většímu uměleckému nasazení. Bylo mi takové jednání milé.

Začal jsem tedy znovu a odjinud. MUDr. Blahoš – endokrinolog! Neznal jsem ani doktora Blahoše a nevěděl jaká věda se ukrývá za slovem endokrinologie. Jo, kdy-

by byl doktor Blahoš například houslista, tak bych byl hotový raz-dva. Ale endokrinolog? Začalo mě to zajímat. A čím déle jsem se zabýval „Sochou, na které by se dalo sedět“ pro doktora Blahoše, tím více možností se objevovalo.

Je to pro mě pokaždé obrovský přínos dozvědět se o osobnosti, o které jsem do té doby neměl tušení a být pak v úžasu, jakým duchovním bohatstvím oplývá naše zemička.

Tak jsem před léty s uzarděním zjistil, kdo to byl prof. Vojta, když jsem mu dělal pomník v malé vesničce Mokrosuky. Tušíte například, že existoval kuchař Ladislav Nodl, který žil v Zichovci? Který vařil pro anglickou královnu? Nebo že se v Bystřici u Janovic narodil Antonín Rytíř Randa? Atd...

Už víím, že endokrinologie se zabývá léčením hormonálních poruch a už také víím, jaký hormon působí na naši dobrou náladu. Jmenuje se Sarotonin a říká se mu hormon štěstí.

Tak se prosím nedivte, že lavička pro doktora Blahoše má tak nezvyklý tvar. Chemická značka hormonu štěstí byla dána a na mě už bylo jen ji převézt do sochařského tvarosloví.

Před několika dny jsem rozeslal pozvánky na tuto malou slavnost.

Z Hlávkovy nadace mně přišla omluva. Právě se chystají udělovat každoroční Cenu za vědeckou literaturu a moc je mrzí, že se termíny kryjí, protože předsedou komise byl po dlouhé roky právě profesor Jaroslav Blahoš.

Jiná omluva za nemožnost účasti přišla od prof. Cyrila Höschla jeho ženy malířky Jitky Štenclové: „Bohužel se nemůžeme zúčastnit i když bychom zrovna v tomto případě moc rádi. Jsme na dovolené v Řecku. Ale Prof. MUDr. Jaroslav Blahoš byl našim dlouholetým přítelem. Byl dokonce jedním z mála hostů na naší svatbě před 45 lety 17. září. Jitka a Cyril.

Tyto laskavé dopisy překryly nepříjemný dojem z dopisu, kterým občané odmítají umístění ještě nerealizované lavičky proti domu, kde se doktor Blahoš narodil, a kde by měla lavička logické opodstatnění: „Za prvé, tento „umělecký“ prvek znehodnotí celkový pohled na náš dům a za druhé, nemáme zájem o „lavičku“ pod okny a s tím související rušení nočního klidu,“ píší rozezlení majitelé domu Ševčíkova 33.

Přeji si, aby posezení na lavičce pro doktora Blahoše vyvolávalo příjemný pocit, i když to není lavička tak pohodlná, jakou byste koupili v obchodním domě Ikea. Poutník se ale při sezení dozví něco, co z laviček vyráběných sériově nikdy nezjistí. Že se v Horažďovicích narodil významný lékař, profesor Jaroslav Blahoš a že hormon štěstí má chemickou značku v podobě sochy, na které právě sedí.

25. června 2021

Úvodní slovo při odhalení lavičky pro MUDr. Blahoše v Horažďovicích.

Václav Fiala

LAVIČKY RODÁKŮ

**Lavička
HORMON ŠTĚSTÍ
věnovaná
horažďovickému rodákovi**

Prof. MUDr.

Jaroslavu Blahošovi

**bude slavnostně odhalena
v pátek 25. června ve 13 hodin
(Horažďovice, roh ulic Ševčíkova
a Strakonická)**

Jaroslav Blahoš
(30. června 1930 Horažďovice
– 27. listopadu 2018 (Praha)
byl český endokrinolog

a osteolog.

Od září 1990 do ledna 2015
byl předsedou

České lékařské společnosti
Jana Evangelisty Purkyně.

V letech 1999–2001

byl prezidentem
Světové lékařské

asociace.



Endokrinolog a osteolog
Prof. MUDr. **JAROSLAV BLAHOŠ**, DrSc.
se narodil v Horázdovicích 30. 6. 1930



SEROTONIN – hormon štěstí
 $C_{10}H_{12}N_2O$



Enkeltvárosi emléktábla
Prof. MUDr. JAROSLAV BLAHOŠ, DrSc.
született: 18. március 1900

